

بعد پنہان

اثر ادوارد تی ہال

ترجمہ :

دکتر منوچہر طیبیان



انتشارات دانشگاه تهران

شماره ۲۳۵۵

شماره مسلسل ۷۶۶۳

Hall, Edward Twitchall بعد پنهان / اثر ادوارد تی. هال ؛ ترجمه منوچهر طبیبیان. — تهران: دانشگاه تهران. مؤسسه انتشارات ، ۱۳۸۴ شانزده ، ۲۶۵ ص. مصور، جدول، نمودار. — (انتشارات دانشگاه تهران؛ شماره ۲۳۵۵). ISBN 978-964-03-5145-1	هال، ادوارد تویچال - ۱۹۱۴ - بعد پنهان / اثر ادوارد تی. هال ؛ ترجمه منوچهر طبیبیان. — تهران: دانشگاه تهران. مؤسسه انتشارات ، ۱۳۸۴ شانزده ، ۲۶۵ ص. مصور، جدول، نمودار. — (انتشارات دانشگاه تهران؛ شماره ۲۳۵۵). ISBN 978-964-03-5145-1
The Hidden Dimension. کتابخانه: ص ۲۳ - ۲۴۱ ۱. رفتار فضایی. ۲. فضای شخصی. ۳. معماری. — جنبه‌های روانشناسی. ۴. شهرسازی — جنبه‌های روانشناسی الف. طبیبیان، منوچهر، ۱۳۱۱ مترجم. ب. دانشگاه تهران. مؤسسه انتشارات. ج. عنوان. ۱۳۹۲ ۳۰۴/۲۳ م ۸۴ - ۲۳۳۱۶	چاپ هفتم. فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیزیک عنوان اصلی: واژه‌نامه. ۱. رفتار فضایی. ۲. فضای شخصی. ۳. معماری. — جنبه‌های روانشناسی. ۴. شهرسازی — جنبه‌های روانشناسی الف. طبیبیان، منوچهر، ۱۳۱۱ مترجم. ب. دانشگاه تهران. مؤسسه انتشارات. ج. عنوان. BF ۴۶۹ / ه ۲ ب ۷ شماره کتابشناسی ملی

ISBN: 978-964-03-5145-1



9 789640 351451

عنوان: بعد پنهان
تألیف: ادوارد. تی. هال
ترجمه: دکتر منوچهر طبیبیان
نویت چاپ: هفتم
تاریخ انتشار: ۱۳۹۲
شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه
ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مترجم است»
«کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است»

بها: ۱۱۰۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرش مقدم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
پست الکترونیک: press@ut.ac.ir - سایت: <http://press.ut.ac.ir>
پخش و فروش: تلفکس ۸۸۰۱۲۰۷۸

فهرست

پیشگفتار مؤلف	نه
ناشر	دوازده
۱- فرهنگ به عنوان پدیده ارتباطی	۱
۲- تنظیم فاصله در حیوانات	۹
مکانیزم‌های فضا سازی در حیوانات	۱۳
فاصله گریز	۱۳
فاصله بحرانی	۱۴
گونه‌های تماسی و غیرتماسی	۱۵
فاصله شخصی	۱۶
فاصله اجتماعی	۱۷
کنترل جمعیت	۱۸
توالی در ماهی آبوس	۲۰
تجدیدنظر در فرضیه مالتوس	۲۱
مرگ و میر در جزیره جیمز آی‌لند (James Island)	۲۲
رابطه میان گونه‌ها و جمعیت	۲۵
۳- تراکم و رفتار اجتماعی در حیوانات	۲۷
آزمایش‌های کالهن	۲۷
طرح آزمایش	۲۹
گسترش سینک	۳۰
معاشقه و رفتار جنسی	۳۱

۳۳	آشپان سازی
۳۳	مراقبت از نوزادان
۳۳	قلمرو (مالکیت) و سازماندهی اجتماعی
۳۵	پیامدهای فیزیولوژیکی ناهنجاری های رفتاری
۳۶	رفتار پرخاشگری
۳۶	حالت ناهنجاری که توسعه نیافت
۳۷	خلاصه نتایج آزمایش کالهن
۳۸	بیوشیمی ازدحام
۳۹	شناخت غده ترشحی
۴۰	مدل بانک قند
۴۲	آدرنال ها و استرس
۴۶	فواید استرس
۴۹	۴- درک فضا: گیرنده های فاصله، چشم ها، گوش ها و بینی
۵۴	فضای بویایی
۵۵	اساس شیمیایی حس بویایی
۶۹	حس بویایی در انسان
۷۱	۵- درک فضا: گیرنده های بی واسطه - پوست و ماهیچه ها
۷۲	نواحی پنهان در ادارات آمریکایی
۷۵	فضای حرارتی
۸۰	فضای حس لامسه
۸۵	۶- فضای دیداری
۸۶	بینایی به عنوان عاملی هم نشست (ترکیب کننده)
۹۱	مکانیزم بینایی
۹۳	دید سه بعدی

۹۷	۷- هنر به عنوان کلید ادراک انسان
۹۹	تبدیل فرهنگ‌های معاصر
۱۰۰	هنر به عنوان تاریخ ادراک
۱۱۳	۸- زبان فضا
۱۱۶	ادبیات به عنوان کلید ادراک
۱۲۳	۹- انسان‌شناسی فضا: مدل سازماندهی
۱۲۵	فضای با سیمای ثابت
۱۳۰	فضا با سیمای نیمه ثابت
۱۳۴	فضای بی شکل
۱۳۵	۱۰- فواصل در انسان
۱۳۷	پویایی فضا
۱۳۹	فاصله صمیمی
۱۳۹	فاصله صمیمی - حالت نزدیک
۱۴۰	فاصله صمیمی - حالت دور
۱۴۱	فاصله شخصی
۱۴۲	فاصله شخصی - حالت نزدیک
۱۴۳	فاصله شخصی - حالت دور
۱۴۳	فاصله اجتماعی
۱۴۴	فاصله اجتماعی - حالت نزدیک
۱۴۴	فاصله اجتماعی - حالت دور
۱۴۶	فاصله عمومی
۱۴۶	فاصله عمومی - حالت نزدیک
۱۴۷	فاصله عمومی - حالت دور
۱۵۱	چرا «چهار» فاصله؟

۱۱- همجواری‌ها (Proxemics) در یک زمینه چندفرهنگی: آلمانی، انگلیسی و

فرانسوی.....	۱۵۵
آلمانی‌ها.....	۱۵۵
آلمانی‌ها و مسئله ورود بی‌اجازه.....	۱۵۶
فضای «خصوصی، محرمانه».....	۱۵۹
نظم در فضا.....	۱۶۱
انگلیسی‌ها.....	۱۶۲
استفاده از تلفن.....	۱۶۵
همسایه‌ها.....	۱۶۶
اتاق چه کسی اتاق خواب است؟.....	۱۶۷
صحبت با صدای بلند و آرام.....	۱۶۷
رفتار چشم.....	۱۶۸
فرانسوی‌ها.....	۱۶۹
خانه و خانواده.....	۱۶۹
کاربرد فضای باز در فرانسه.....	۱۷۱
ستاره و شبکه.....	۱۷۲

۱۲- مدل‌های همجواری (Proxemics) در یک زمینه چندفرهنگی: ژاپن و جهان

عرب.....	۱۷۵
ژاپن.....	۱۷۵
چگونه تراکمی، تراکم است؟.....	۱۷۸
تصور ژاپنی از فضا از جمله فاصله (Ma).....	۱۷۹
جهان عرب.....	۱۸۰
رفتار در مکان‌های عمومی.....	۱۸۱
مفهوم خلوت و تنهایی.....	۱۸۳
فواصل شخصی عربها.....	۱۹۰
رو در رویی و عدم رو در رویی.....	۱۹۱
معاشرت.....	۱۹۳
احساسات نسبت به فضاهای بسته.....	۱۹۳

حد و مرزها ۱۹۴

۱۳- شهرها و فرهنگ ۱۹۷

ضرورت کنترل ۱۹۹

روانشناسی و معماری ۲۰۱

آسیب‌شناسی و ازدحام شدید ۲۰۴

تک زمانی و چند زمانی ۲۰۵

نشانگان اتومبیل ۲۰۷

ساختمان‌های خودکفا ۲۱۰

چشم‌اندازی به برنامه‌ریزی شهری در آینده ۲۱۲

۱۴- همجواری‌ها (Proxemics) و آینده بشر ۲۱۵

فرم در مقابل عملکرد، محتوی در مقابل ساختار ۲۱۶

گذشته زیست‌شناختی بشر ۲۱۸

نیاز به ارائه پاسخ ۲۲۰

فرهنگ را نمی‌توان دور ریخت ۲۲۲

ضمیمه - خلاصه‌ای از سیزده نوع مختلف پرسپکتیو جیمز گیسون ۲۲۵

کتابنامه ۲۲۹

واژه‌نامه ۲۴۳

ناشر:

An Anchor Book، به وسیله دبل دی (Doubleday)، که بخشی از کمپانی انتشاراتی دبل دی دل بانتام، Bantam Doubleday Dell Publishing Group, Inc. 1540 Broadway, New York, New York 10036 می‌باشد، منتشر شد.

Doubleday و Anchor Books و تصویر یک لنگر علامت تجاری دبل دی، شعبه‌ای از شرکت انتشاراتی "Bantam Doubleday Dell Publishing Group Inc"، می‌باشد.

معرفی کتاب

کتاب **بعد پنهان** (The Hidden Dimension) اولین بار با جلد مقوایی در سال ۱۹۶۶ بوسیله Doubleday منتشر شد. The Anchor Books edition با توافق با شرکت دبل دی (Doubleday) منتشر شد.

تمامی عکس‌ها به جز موارد زیر توسط مؤلف تهیه شده است:

عکس شماره (۱): Seven Gillsäter؛

عکس شماره (۳): H. Hediger؛

عکس شماره (۵): Bud Daley؛ از اخبار روزانه شیکاگو؛

عکس شماره (۸): Serge Boutourline؛

عکس شماره (۲۱): Howard F. Van Zandt؛

عکس شماره (۲۳): Judie Yonkers؛

عکس شماره (۲۵): Headrich Blessing؛

از اشخاص زیر، بخاطر این که اجازه داده‌اند گزیده‌هایی از آثار آنها را در این کتاب بیاورم، تشکر و قدردانی می‌نمایم.

۱. از چشم نقاش اثر موریس گروسر (Mourice Grouser)، چاپ © ۱۹۵۱ به وسیله موریس گروسر که با اجازه کمپانی "Holt, Rinehart and Winston Inc." تجدید چاپ شده بود.

۲. زبان فکر و حقیقت، به خاطر انتخاب گزیده‌هایی از نوشته‌های بنجامین لی ورف

(Benjamin Lee Worf) چاپ © ۱۹۵۶، انستیتیوی تکنولوژی ماساچوست (The Massachusetts Institute at Technology).

۳. ظهور یک رئیس جمهور، سال ۱۹۶۰، به وسیله تئودور اچ وایت (Theodor H. White)، چاپ © ۱۹۶۱، به وسیله کمپانی آتنوم هاوس (Athenom House)، با اجازه ناشر تجدید چاپ شد.

۴. مطلع "The Birth of Architecture: (Prologue)" اثر "W. H. Auden" از About The House چاپ © ۱۹۶۱ به وسیله W. H. Auden و با اجازه از کمپانی Random House Inc. تجدید چاپ شد.

کتابخانه کنگره - طبقه‌بندی اطلاعات انتشاراتی، سالن ادوارد توئیچل (Hall, Edward Twichthel)، ۱۹۱۴ - بُعد پنهان / ادوارد تی. هال. / صفحه / سانتیمتر. تجدید چاپ برابر نسخه اصلی منتشر شد: گاردن سیتی، نیویورک: دبل دی، ۱۹۶۶. کتاب دارای کتابنامه و منابع می‌باشد.

۱. رفتار فضایی

۲. فضای شخصی

۳. معماری، پدیده‌های روان‌شناختی

۴. برنامه‌ریزی شهری (شهرسازی) - پدیده‌های روان‌شناختی

I. عنوان

BF469.H3 1990 90-34870

304. 2'3 - dc 20 CIP

IBSN 0-385-08476-5

چاپ © ۱۹۶۶، ۱۹۸۲ به وسیله ادوارد تی. هال

تمام حقوق محفوظ می‌باشد.

در ایالات متحده امریکا چاپ شد.

Anchor Books Editions: 1969, 1990

32 34 35 33 37

معرفی نویسنده

دکتر ادوارد تی. هال (Dr. Edward T. Hall) استاد مردم‌شناسی دانشگاه شمال غربی (Northwestern University)، در دانشکده بنینگتن (Bennington College)، دانشگاه دِنُور

(University of Denver)، دانشکده تجارت هاروارد (Harvard Business School)، و
 انستیتو تکنولوژی ایلینویز (Illinois Institute of Technology)، تدریس کرده است.
 کتاب‌هایی که توسط آقای هال نوشته شده به قرار زیر است:

۱. زبان خاموش
The Silent Language
۲. بُعد پنهان
The Hidden Dimension
۳. راهنمای تحقیقات همجواری
Handbook for Proxemic Research
۴. بُعد چهارم در معماری
The Fourth Dimension in Architecture
۵. آهنگ زندگی، بُعد دیگری از زمان
The Dance of Life (The Other Dimension of Time)
۶. تفاوت‌های پنهان
Hidden Differences: Doing Business With the Japsmes
(With Mildred Reed Hall)
۷. در ورای فرهنگ
Beyond Culture

تشکر و قدردانی

هیچ کتابی به مرحله انتشار و چاپ نخواهد رسید مگر با همکاری و مشارکت افراد زیادی با تخصص‌های مختلف. در بین این گروه همیشه افراد بخصوصی وجود دارند که نقش آنها روشن‌تر و تعریف شده است. بنابراین در این جا سبب خود را تقدیم به کسانی می‌دارم که بنحوی در انتشار این امر مرا یاری دادند بویژه آقای رضا چلیانلو که در برگردان نخستین اثر و خانم شهرزاد فریادی و نوین تولایی که در بازخوانی مطالب اولیه کمک‌های ارزنده‌ای داشته‌اند.

پیشگفتار مؤلف

به طور کلی امروزه دو نوع کتاب مورد علاقه خوانندگان مطالب جدی قرار می‌گیرد: اول آن کتاب‌هایی که گرایش به محتوی دارند، و برای انتقال بخش خاصی از دانش برنامه‌ریزی شده‌اند - و دوم آنهایی که به ساختار می‌پردازند، یعنی شیوه‌ای که در آن حوادث و رویدادها نظم داده شده‌اند - جای تردید است اگر بگوییم یک مؤلف هیچ‌گونه کنترل و تسلطی بر این دو نوع کتاب که می‌نویسد، دارد. به رغم آنکه مطلوب‌تر است او از این اختلافات و تفاوت‌ها آگاه بوده باشد. همین موضوع در مورد خواننده‌ای که رضایت او عمدتاً وابسته به انتظارات و خواسته‌های بیان نشده او می‌باشد صادق هست. در جهان امروز، در حالی که همه ما تحت پوششی از داده‌ها از جانب منابع بی‌شماری قرار داریم، درک اینکه چرا مردم احساس از دست دادن ارتباط و تماس با دست‌آوردها^(۱) حتی در زمینه‌های کاری خودشان می‌کنند، سهل و آسان می‌باشد. احساس می‌شود که یک نوع آگاهی فزاینده نیز نسبت به از دست رفتن ارتباط با جهان در کل وجود دارد. این از بین رفتن ارتباط منجر به نیاز روزافزون و شدید به چهارچوب‌های مرجع سازمان دهنده می‌گردد تا در یکپارچه کردن انبوه اطلاعاتی که بشر باید از عهده آن برآید و به سرعت در حال تغییر می‌باشد او را یاری دهد. کتاب بعد پنهان کوششی در جهت ارائه این موضوع است.

کتاب‌هایی از این دست، از آنجایی که وابسته به دسته‌ای خاص نیستند، و محدود به یک مخاطب و زمینه خاص نیز نمی‌شوند. فقدان یک جهت‌گیری نظام‌یافته ممکن است برای خوانندگانی که خواهان پاسخ‌های متناسب و یافتن هر چیز به صورت طبقه‌بندی شده در قالب محتوی و تخصص می‌باشند، ارضاکننده نباشد.

با توجه به سازمان این کتاب، من به عنوان یک انسان شناس عادت بر این داشته‌ام که همواره به آغاز برگردم و زیرساختارهایی را جستجو کنم که از آنها جنبه معینی از رفتار انسان سرچشمه می‌گیرد. این روش بر این حقیقت تأکید می‌کند که انسان در ابتدا و انتها و همیشه، همانند سایر اعضاء سلسله حیوانات زندانی ارگانیسم بیولوژیکی خود می‌باشد. شکافی^(۲) که او را از بقیه سلسله حیوانات جدا می‌کند به آن اندازه که اکثر مردم فکر می‌کنند بزرگ نیست. هر قدر دانش ما درباره حیوانات و

مکانیزم‌های سازگاری پیچیده ناشی از پدیده تکامل بیشتر باشد، این مطالعات برای حل مسائل چندی که برای انسان ایجاد مانع می‌کند متناسب‌تر می‌گردد.

هر دو کتاب من یعنی زبان خاموش و کتاب حاضر، در مورد ساختار تجزیه آنگونه که توسط فرهنگ شکل می‌گیرد بحث می‌کند. این بدان معنی می‌باشد که از تجربیات و مشاهدات عمیق، متعارف و بیان نشده آنهاست که اعضاء یک فرهنگ معین بدون آگاهی با همدیگر ارتباط برقرار می‌کنند، و پس زمینه‌ای را تشکیل می‌دهند که بر روی آن تمام سایر رخدادها و حوادث مورد قضاوت قرار می‌گیرد. شناخت بعد فرهنگی به عنوان مجموعه گسترده‌ای از ارتباطات در بسیاری از سطوح ممکن است به صورت بالقوه ضرورتی نداشته باشد چنانچه در مورد دو چیز ایمن چنین نبوده است. برخورد فزاینده‌ها با مردم تمام بخش‌های جهان و اختلاط زیر فرهنگ‌ها^(۱) در داخل کشورها با سوازی شدن جمعیت روستایی به شهرها.

پرواضح است که برخورد بین سیستم‌های فرهنگی به روابط بین‌المللی محدود نمی‌شود. یک چنین برخوردهایی، ابعاد مشخصی را در داخل کشور ما به خود گرفته، و در شهرهای پرتراکم وضع وخیم‌تر می‌گردد. زیرا، برخلاف عقیده عموم، بسیاری از گروه‌های مختلف، که کشور ما را تشکیل می‌دهند نشان داده‌اند که به طور تعجب‌آمیزی در نگهداری هویت مستقل خود اصرار دارند. به طور ظاهری، این گروه‌ها ممکن است همگی مشابه هم به نظر بیایند و تا حدودی حقیقت واحدی باشند اما در زیر این ظاهر، تفاوت‌های فرموله و بیان نشده چندی در ساماندهی فضایی، زمانی، اشیاء و روابط بین آنها وجود دارد. بسیاری از این قبیل چیزها هست که، با وجود اینکه به زندگی ما معنی و مفهوم واقعی می‌بخشد، اما اغلب باعث انحراف از معنی و مفهوم واقعی خود، قطع نظر از نیت خوبی که در اظهار آن وجود دارد، می‌شوند و این زمانی است که مردم فرهنگ‌های مختلف با هم تداخل می‌کنند.

در تألیف تحقیقاتم در مورد بهره‌برداری انسان از فضا - فضایی که او بین خود و اطرافیانش حفظ می‌کند و فضایی که در خانه و اداره به دور خود می‌سازد - قصد و هدف من ارائه آگاهی و شناخت بیش از آنچه که مدنظر هست می‌باشد. بدین وسیله، آرزوی من بالا بردن هویت فرد^(۲)، تشدید تجربیات^(۳) و کاستن از بیگانگی است. در یک کلام، آرزوی من برداشتن قدم کوچکی در راه خودشناسی^(۴)، برای کمک به معرفی مجدد بشر به خودش می‌باشد.

هیچ کتابی بدون همکاری فعال و تشریک مساعی تعداد زیادی از افراد آماده چاپ نمی‌گردد، و حضور تمام این افراد ضروری است، در حالی که این نام مؤلف هست که بر روی

1- Subcultures

2- Self-identity

3- Intensity experiences

4- Self-knowledge

جلد کتاب ظاهر می شود ولی او می داند که محصول نهایی حاصل تلاش های پیوسته یک گروه می باشد. همیشه اعضاء بخصوصی در گروه وجود دارند که نقش آنها به روشنی تعریف و تعیین شده و بدون کمک و یاری ایشان هیچگاه دست نوشته ها به ناشر نمی رسند و من از تشریک مساعی و مساعدت ایشان قدردانی می کنم.

ماهیت ارتباطات به گونه ای است که در مراحل اولیه آن که تعریف روشنی از آن صورت نگرفته است، بخشی از زمزمه ها بر روی کاغذ ظاهر می گردند و بقیه، و اغلب اساسی ترین بخش ها، در فکر و ذهن مؤلف پنهان باقی می ماند. او از این نکته آگاه نیست با این حال به هنگام خواندن دست نوشته هایش به طور خودکار بخش های از قلم افتاده را وارد می کند. بنابراین اولین ضرورت برای یک نویسنده، در مورد بعضی از آنها اعتماد به نفس و تحمل واکنش خشمگینانه و اغلب خصمانه خود در زمانی است که در می یابد، در تمیز بین آنچه می داند و آنچه نوشته است شکست خورده است. برای من، روشن چیزی است که فرد آن را به صورت تصادفی و اتفاقی انجام نمی دهد. هنگام نوشتن، هر چیز دیگری برای من متوقف می گردد. این بدان معنی است که سایر افراد مجبورند بار سنگینی را حمل بکنند. مانند همیشه اولین قدردانی من از همسر، میلدرد رید هال (Mildred Reed Hall) است، کسی که یار و همراه من در کارم بوده و مرا در تحقیقاتم به صورت های گوناگون یاری داده است به طوری که جدا کردن مساعدت او از من بسیار مشکل می باشد.

پشتیبان تحقیقات من کمک های سخاوتمندانه مؤسسه ملی بهداشت روانی^(۱) بوده است. بنیاد ونر - گرن (Wenner-Gren) برای تحقیقات انسان شناسی و بنیاد اکولوژی انسانی^(۲) کمک ها و حمایت های اساسی را برای مسافرت به مناطق مورد نظر و خرید تجهیزات و تأمین بودجه لازم برای مخارج سنگین تهیه دست نوشته ها در اختیار من قرار دادند.

وظیفه دارم یادی خاص از مؤسسه منحصر به فرد، مدرسه روانکاوی و اشینگتون (Washington School of Psychiatry) و همچنین از هیئت مدیره و دانشکده و کارکنان آن داشته باشیم. به عنوان یک عضو پژوهشی مدرسه و سپس عضوی از آن دانشکده برای سال های طولانی، بهره های فراوانی از روابطم با این گروه خلاق برده ام. مدرسه و اشینگتون هزینه تحقیقات مرا تأمین کرد و یک فضای محرک و رضایت بخشی را برای کار در اختیار من قرار داد. ویراستاران زیر مرا در تهیه این دست نوشته ها یاری کرده اند:

Rome Mc Nickle of Boulder, Colorado

Richard Winslow and Andrea Balchan of Doubleday

و همسر Mildred Reed Hall بدون مساعدت ایشان قدرت و توانایی و تولید این مجلد را نداشتیم. از همکاری‌های ارزشمند و دوستانه‌ای نیز از جانب Gudrun Huden و Judith Yonkers برای ترسیم نمودارها و تصاویر این کتاب برخوردار گشته‌ام.

مخصوصاً مرهون کمک‌های معنوی دوست Buckminster Fuller هستم، اگرچه جزئیات کار ما متفاوت است، اما او منبع پیوسته‌ای از درون‌بینی و نمونه‌ای از تفکر جامعی می‌باشد که من او را دمساز خود یافته‌ام.

همچنین باید از سه نفر از دوستان و همکارانم نام ببرم، که هر کدام از آنها سهم منحصر به فردی در تفکر و ایجاد انگیزه و پیش و حمایت‌های ارزشمند معنوی داشته‌اند:

Moukhtar Ani, Warren Brodey and Frank Rice

همچنین میل دارم از نویسندگان و سازمان‌های زیر که اجازه داده‌اند از آنها نقل قول کنم

تشکر و سپاسگزاری کنم:

At the New York Public Library for Theodore H. White's *The Making of the President 1960*; Harcourt, Brace & World for Antoine de St. Exupéry's *Flight to Arras and Night Flight*; Harper & Row for Mark Twain's *Captain Stormfield's Visit to Heaven*; Holt, Rinehart & Winston, Inc. for Maurice Grosser's *The Painter's Eye*; Houghton Mifflin for James J. Gibson's *The Perception of the Visual World*; Alfred A. Knopf, Inc. for Franz Kafka's *The Trial* and for Yasunari Kawabata's *Snow Country*, UNESCO Series of Contemporary Works (Japanese Series), translated by Edward G. Seidensticker; *Language* for Edward Sapir's "The Status of Linguistics as a Science"; Massachusetts Institute of Technology for Benjamin Lee Whorf's *Science and Linguistics*; The Technology Press and John Wiley & Sons for Benjamin Lee Whorf's *Language, Thought, and Reality*; the University of Toronto Press for Edmund Carpenter's *Eskimo*; and *The Yale Review*, Yale University Press for Edward S. Deevey's "The Hare and the Haruspex: A Cautionary Tale".

برخی از مطالب فصل ده پیش از این در مقاله‌ام تحت عنوان «مفروضات خاموش در ارتباطات اجتماعی» که توسط انجمن تحقیقات بیماری‌های اعصاب و روان منتشر شد، درج گشته است. اجازه استفاده از این مطالب موجب امتنان فراوان است.